

Sprawozdanie z działalności Kościelnego Inspektora Ochrony Danych za okres od 2 maja 2018 r. do 6 czerwca 2019 r.

Zgodnie z art. 39 Dekretu ogólnego w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w Kościele katolickim wydanym przez Konferencję Episkopatu Polski, w dniu 13 marca 2018 r., podczas 379. Zebrania Plenarnego w Warszawie, na podstawie kan. 455 Kodeksu Prawa Kanonicznego, w związku z art. 18 Statutu Konferencji Episkopatu Polski, po uzyskaniu specjalnego zezwolenia Stolicy Apostolskiej z dnia 3 czerwca 2017 r. (dalej: Dekret) przedkładam Konferencji Episkopatu Polski sprawozdanie roczne z działalności Kościelnego Inspektora Ochrony Danych (dalej: KIOD) oraz przekazuję je do publikacji w „Aktach Konferencji Episkopatu Polski”.

Sprawozdanie będzie składać się z: 1) uwag wstępnych, 2) przedstawienia realizacji zadań przez KIOD zgodnie z systematyką art. 37 Dekretu oraz 3) krótkiego podsumowania.

1. Uwagi wstępne

Kościół katolicki w Rzeczypospolitej Polskiej w dniu wejścia w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (dalej: RODO), tj. w dniu 24 maja 2016 r., posiadając już szczegółowe zasady ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych, mógł skorzystać z art. 91 RODO. W tym celu, zgodnie z brzmieniem wskazanego przepisu, dostosował swoje zasady ochrony danych do RODO, uchwalając Dekret.

Dnia 2 maja 2018 r. zostałem powołany przez Radę Stałą Konferencji Episkopatu Polski na pełniącego obowiązki KIOD. Natomiast dnia 7 czerwca 2018 r. biskupi zebrani na 373. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski powierzyli mi ten urząd na czteroletnią kadencję (art. 36 ust. 1 Dekretu).

KIOD będąc urzędem kościelnym w rozumieniu kan. 145 kodeksu prawa kanonicznego z 1983 r. jest niezależnym organem monitorującym i zapewniającym przestrzeganie przepisów o ochronie danych osobowych w ramach i zgodnie z działaniem Kościoła katolickiego

i jego struktur (art. 35 ust. 2 Dekretu). KIOD jest także organem nadzorczym dla Kościoła katolickiego w rozumieniu art. 91 ust. 2 RODO.

Konferencja Episkopatu Polski zapewnia warunki i środki, niezbędne do skutecznego wypełniania zadań przez Kościelnego Inspektora Ochrony Danych (art. 35 ust. 4 Dekretu). Przy wypełnianiu swoich zadań KIOD korzysta z pomocy swojego sekretariatu.

Od początku działalności KIOD istnieje strona internetowa www.kiod.episkopat.pl, na której znajdują się m.in. aktualności dotyczące działalności KIOD oraz formularze dotyczące: 1) zgłoszenia przez administratora naruszenia ochrony danych osobowych KIOD i 2) skargi na administratora danych osobowych do KIOD.

Realizując swoje cele, KIOD stale współpracuje z prawnikami, kanonistami oraz innymi specjalistami z zakresu ochrony danych osobowych.

2. Realizacja zadań Kościelnego Inspektora Ochrony Danych

Zgodnie z systematyką art. 37 Dekretu działania KIOD za okres objęty sprawozdaniem przedstawiają się następująco:

1) monitorowanie i zapewnianie przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych w ramach i zgodnie z działaniem Kościoła katolickiego i jego struktur

W ramach monitorowania i zapewniania przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych zgodnie z działaniem Kościoła katolickiego i jego struktur, KIOD przeprowadził sześć postępowań wyjaśniających dotyczących przetwarzania danych osobowych, o których to sprawach powziął informację ze środków społecznego przekazu.

W okresie objętym sprawozdaniem KIOD zakończył procedowanie ośmiu postępowań w sprawach rozpoczętych w wyniku zgłoszenia naruszenia ochrony danych. W jednej z tych spraw KIOD nakazał przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w trzech przypadkach poza nakazem przywrócenia stanu zgodnego z prawem, KIOD poinformował przełożonych hierarchicznych o możliwości popełnienia przestępstwa kanonicznego przez przedstawiciela administratora i wnioskował o ukaranie. W konsekwencji w jednej z tych trzech spraw zastosowano środek dyscyplinarny. Natomiast w pozostałych czterech sprawach z omawianej kategorii ośmiu spraw nie stwierdzono naruszenia przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

KIOD jako jeden z ekspertów strony kościelnej dnia 11 grudnia 2018 r. brał udział w posiedzeniu Komisji Wspólnej przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej Polskiej

i Konferencji Episkopatu Polski, na której został poruszony temat współpracy państwa i Kościoła w zakresie ochrony danych osobowych.

Dla podniesienia świadomości prawnej w zakresie ochrony danych osobowych, KIOD rozesłał do podmiotów kościelnych (diecezjalnych i zakonnych) z prośbą o wypełnienie ankiety sprawozdawczą. Dotyczyła ona m.in. dokumentacji, procedur i zabezpieczeń przyjętych w tych podmiotach w celu realizacji Dekretu. Na podstawie ankiety KIOD podejmował działania szkoleniowe w zakresie ochrony danych.

Przedstawiciel Kościoła katolickiego i KIOD bierze udział w pracach Rady do spraw współpracy z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi w sprawach przetwarzania przez nie danych utworzonej przy Ministrze Cyfryzacji. W pracach Rady opracowywane są projekty mające zapewnić jednolite zastosowanie przepisów o ochronie danych osobowych w związkach wyznaniowych oraz wyjaśnić wątpliwości interpretacyjne dotyczące tej materii zaistniałe na gruncie prawa powszechnie obowiązującego.

2) upowszechnianie wiedzy o ochronie danych osobowych w Kościele

Dla upowszechniania wiedzy o ochronie danych osobowych w Kościele, KIOD przeprowadził samodzielnie lub we współpracy z innymi specjalistami z ochrony danych ponad pięćdziesiąt szkoleń, wykładów i prelekcji. Organizowane przez KIOD szkolenia dotyczyły zarówno zagadnień podstawowych związanych z ochroną danych, jak i zagadnień specjalistycznych. Oto najważniejsze ze wspomnianych szkoleń:

- 1) 25–27 października 2018 r. odbyło się *Spotkanie szkoleniowo–warsztatowe dla inspektorów ochrony danych podmiotów kościelnych*.
- 2) 29 listopada–1 grudnia 2018 r. odbyło się *Spotkanie szkoleniowo-warsztatowe dla administratorów i inspektorów ochrony danych instytutów życia konsekrowanego* zorganizowane przy współpracy Konferencji Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich w Polsce.
- 3) 4 marca 2019 r. odbyło się szkolenie pt.: *ABC ochrony danych osobowych* przeznaczone dla żeńskich zgromadzeń zakonnych i zakonów klauzulowych zorganizowane przy współpracy Konferencji Wyższych Przełożonych Zakonów Żeńskich w Polsce.
- 4) 21–23 marca 2019 r. odbyło się szkolenie warsztatowe pt. *Bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych w działalności Kościoła katolickiego*.

- 5) 4–6 kwietnia 2019 r. odbyło się szkolenie pt. *Bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych w działalności Kościoła katolickiego BIS*.
- 6) 6–8 maja 2019 r. odbyło się szkolenie specjalistyczne pt. *Vademecum ochrony danych (Dekret i RODO) ze szczególnym uwzględnieniem podstawowej dokumentacji (w tym także przedszkoli i szkół)*.

W okresie obejmującym sprawozdanie odbyło się także szereg szkoleń dla poszczególnych diecezji, zgromadzeń zakonnych lub ich prowincji, a także dla grup pełniących szczególne zadania w podmiotach kościelnych, np. dla sekretarek żeńskich zgromadzeń zakonnych, ekonomów diecezjalnych, archiwistów czy katolickich poradni rodzinnych.

KIOD w ramach realizowanych na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie studiów podyplomowych z zakresu ochrony danych osobowych w Kościele katolickim przeprowadził wykłady dotyczące zastosowania przepisów Dekretu. KIOD skonsultował i dostosował do bieżących wyzwań program II edycji tych studiów. Uczestnikom studium KIOD wydał certyfikaty potwierdzające wiedzę, umiejętności i kompetencje odpowiednie i wystarczające do podjęcia funkcji inspektora ochrony danych w podmiotach kościelnych.

KIOD brał także udział w studium ochrony danych dla instytutów zakonnych organizowanym przez Wydział Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Utworzona została internetowa platforma w serwisie internetowym Opoka.pl dla inspektorów ochrony danych podmiotów kościelnych, która stanowi przestrzeń wymiany informacji na temat stosowanych rozwiązań oraz dobrych praktyk w przestrzeni ochrony danych osobowych.

W okresie sprawozdania, KIOD brał czynny udział w kilku krajowych oraz międzynarodowych sympozjach naukowych, które tematyką obejmowały ochronę danych i prawo do prywatności, prezentując w referatach i dyskusjach aktualny katolicki punkt widzenia na te zagadnienia.

KIOD regularnie wydaje *Podręcznik ochrony danych osobowych w Kościele katolickim. Komentarze, wyjaśnienia, wzory i wskazówki dla administratorów danych osobowych (głównie parafii) oraz inspektorów ochrony danych publicznych kościelnych osób prawnych*, który obecnie ma wersję 3.

KIOD opracowuje także *Praktyczne wskazania* dotyczące tematów wymagających szczególnej uwagi. W okresie objętym sprawozdaniem wydano:

1) *Praktyczne wskazania z dnia 23 listopada 2018 r. z zakresu ochrony danych osobowych w związku z wizytą duszpasterską (kolędą).*

2) *Praktyczne wskazania z dnia 3 grudnia 2018 r. z zakresu ochrony danych osobowych w związku z korespondencją okolicznościową (życzeniami).*

3) *Praktyczne wskazania z dnia 13 maja 2019 r. z zakresu ochrony danych osobowych w związku z wykorzystywaniem monitoringu wizyjnego wydane przy współpracy z UODO.*

KIOD opracował także *Wskazówki z dnia 21 maja 2018 r. dotyczące postępowania z dokumentacją formacji* odbywanej w seminariach.

Wraz z Przewodniczącym Ogólnopolskiej Rady Ruchów Katolickich o. Adamem Schulzem SJ, KIOD opracował dokument zatytułowany *Stosowanie Dekretu i RODO przez stowarzyszenia wiernych na podstawie dokumentów instytucji świeckich oraz Konferencji Episkopatu Polski.*

KIOD publikował w periodykach duszpasterskich artykuły popularnonaukowe drukowane dotyczące ochrony danych na parafiach.

KIOD zaproponował Konferencji Episkopatu Polski powołanie do życia instytucji zrzeszającej specjalistów z zakresu ochrony danych osobowych w Kościele. Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski pozytywnie przyjęło ten wniosek i postanowiło powołać do życia Fundację Instytut Ochrony Danych Osobowych w Kościele Katolickim *Bona Fama*. Prace nad organizacją Instytutu są w toku.

KIOD poprzez licznie odbywane konsultacje stanowił źródło materiałów koniecznych w pracy badawczej i wiedzy dla studentów jak i dla naukowców (świeckich i duchownych) zajmujących się ochroną danych osobowych.

W ramach upowszechniania wiedzy o ochronie danych w Kościele, KIOD udzielił 10 wywiadów środkom społecznego przekazu o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym oraz organizacjom społecznym zajmującym się ochroną danych.

3) doradzanie administratorom danych i podmiotom przetwarzającym dane w Kościele w zakresie ochrony danych osobowych

W ramach doradzania administratorom danych i podmiotom przetwarzającym w Kościele w zakresie ochrony danych osobowych KIOD wydał ponad dwieście pięćdziesiąt indywidualnych interpretacji w ramach doradzania administratorom danych osobowych oraz podmiotom przetwarzającym.

W referowany zakres działalności wpisuje się opinia prawna wydana przez KIOD dotycząca sprawy ze skargi kasacyjnej w sprawie toczącej się przed Naczelnym Sądem Administracyjnym. Opinia ta została wydana na prośbę parafii w przedmiocie przetwarzania danych osobowych, następnie przedstawiona w procesie jako stanowisko parafii.

4) udzielanie osobie, której dane dotyczą informacji dotyczących jej uprawnień przysługujących w związku z przetwarzaniem danych osobowych

Realizacja zadania udzielania informacji dotyczących uprawnień przysługujących osobom w związku z przetwarzaniem jej danych osobowych odbywała się za pomocą korespondencji listownej, elektronicznej oraz przez kontakt telefoniczny.

W ramach korespondencji listownej udzielono szczegółowych informacji w 5 przypadkach, 25 takich odpowiedzi zostało przygotowanych w formie elektronicznej. Liczba rozmów telefonicznych nie została zewidencjonowana.

5) rozpatrywanie skarg dotyczących przestrzegania przepisów ustanowionych w Kościele w zakresie ochrony danych osobowych

W celu umożliwienia pełniejszej realizacji prawa do skargi, przewidzianej Dekretem KIOD umożliwia złożenie za pomocą korespondencji tradycyjnej i komunikacji elektronicznej skargi na niezgodnie z prawem przetwarzanie danych przez administratora.

W okresie objętym sprawozdaniem KIOD zakończył rozpoznawanie siedmiu skarg na niezgodnie z prawem przetwarzanie danych przez administratorów. W jednej sprawie nakazano przywrócenie stanu zgodnego z prawem. W dwóch przypadkach umorzono postępowanie z powodu niewskazania w skardze podmiotu skarżonego. W pozostałych czterech przypadkach stwierdzono, że przetwarzanie odbywa się zgodnie z prawem. Dwie sprawy rozpoczęte w wyniku skargi są w toku.

6) podejmowanie decyzji dotyczących dopuszczalności przekazywania danych do publicznej kościelnej osoby prawnej mającej siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeśli istnieją uzasadnione wątpliwości odnośnie do ochrony tych danych

KIOD w okresie objętym sprawozdaniem nie podejmował decyzji dotyczących dopuszczalności przekazywania danych do publicznej kościelnej osoby prawnej mającej siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Żaden bowiem podmiot kościelny nie zgło-

sił potrzeby zastosowania takiej procedury. KIOD natomiast udzielił w tym zakresie kilku wyjaśnień praktycznych, które zostały opublikowane.

7) współpraca z krajowym organem nadzorczym, w tym dzielenie się informacjami oraz świadczenie wzajemnej pomocy w celu zapewnienia przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych

W ramach współpracy z państwowym organem nadzorczym, czyli Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych wynegocjowano i podpisano dnia 10 maja 2019 r. porozumienie o współpracy i wzajemnym przekazywaniu informacji.

Także w ramach współpracy z UODO Pani Prezes Edyta Bielak-Jomma poprowadziła wykład w ramach jednego ze szkoleń organizowanych przez KIOD. Podczas innego szkolenia zorganizowanego przez KIOD wykład poprowadził Wiceprezes UODO Pan Mirosław Sanek.

KIOD przy współpracy z UODO wydał – wspomniane już wyżej – *Praktyczne wskazania z dnia 13 maja 2019 r. z zakresu ochrony danych osobowych w związku z wykorzystywaniem monitoringu wizyjnego.*

8) monitorowanie zmian w działalności Kościoła mających wpływ na ochronę danych osobowych, w szczególności stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych

W celu realizacji zadania monitorowania zmian w działalności Kościoła mających wpływ na ochronę danych osobowych przeprowadzono: 1) spotkania z grupami roboczymi mającymi odpowiadać za upowszechnianie wśród podmiotów kościelnych nowoczesnych technologii informatycznych; 2) konsultacje z grupami przygotowującymi proces digitalizacji i poprawy komunikacji w ramach podmiotów kościelnych na poziomie diecezjalnym; 3) spotkania z przedstawicielami przedsiębiorstw informatycznych, celem zaprezentowania nowych technologii, które mogą być wykorzystane w działalności podmiotów kościelnych.

Do wykonywania omawianej grupy zadań KIOD należy także zaliczyć udział KIOD w Spotkaniu kościelnych ekspertów do spraw ochrony danych z Kościołów państw należących do Unii Europejskiej zorganizowanym przez Komisję Konferencji Biskupów Unii Europejskiej (COMECE) w Brukseli w dniu 21 maja 2019 r.

9) przedkładanie Konferencji Episkopatu Polski propozycji regulacji prawnych bądź zmian regulacji dotyczących ochrony danych osobowych

Korzystając z uprawnienia do przedkładania Konferencji Episkopatu Polski propozycji regulacji prawnych bądź zmian regulacji dotyczących ochrony danych osobowych, KIOD skierował pismo do Rady Prawnej Konferencji Episkopatu Polski z prośbą o przekazywanie do informacji KIOD propozycji zmian w aktach normatywnych, które mogą dotyczyć także przetwarzania danych osobowych.

KIOD zainicjował, także na Platformie dla inspektorów ochrony danych, dyskusję na temat potrzeby i zakresu nowelizacji przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych. Przedłożone propozycje zostaną przeanalizowane pod kątem możliwości wdrożenia do systemu prawa kanonicznego oraz, jeżeli będzie taka potrzeba, przedstawione Konferencji Episkopatu Polski do głosowania.

3. Podsumowanie

Należy stwierdzić, że po roku działalności KIOD w Kościele katolickim w Rzeczypospolitej Polskiej system ochrony danych osobowych funkcjonuje zgodnie z prawem, spójnie i efektywnie, tym samym przyczyniając się do ochrony godności człowieka.

Dano w Warszawie, w siedzibie KIOD, dnia 6 czerwca w Dzień Powszedni VII Tygodnia Wielkanocnego, A.D. 2019.